

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

Процедура

PR AMTO.B-002

Частина В

Інструктивний матеріал щодо оцінювання кваліфікації та компетентності інструкторів, екзаменаторів, спостерігачів та експертів з оцінювання практичних навичок в організації з підготовки до технічного обслуговування Part-147

Видання 2

Контрольний примірник

**Київ
2020**

II. Лист внутрішнього узгодження**Затверджено**

Голова Державіаслужби

Олександр БІЛЬЧУК

**Перевірено
та погоджено**

Заступник Голови

Ігор ЗЕЛІНСЬКИЙ

Начальник управління
підтримання льотної придатності

Володимир ОВЧИННИКОВ

Заступник начальника
управління підтримання льотної
придатності – начальник відділу
сертифікації організацій з
технічного обслуговування

Артем ДУБІНІН

Начальник відділу сертифікації
персоналу з технічного
обслуговування

Олександр КОНЯЄВ

РозробленоДержавний інспектор з авіаційного
нагляду за льотною придатністю ПС

Наталія ТЕНЬКОВА

Ш. Зміст

Розділ	Назва	Стор.
I	Титульний лист	1
II	Лист внутрішнього узгодження	2
III	Зміст	3
IV	Перелік діючих сторінок	4
V	Перелік введених видань/ ревізій	5
VI	Перелік утримувачів	6
VII	Використані скорочення	7
VIII	Визначення термінів	8
IX	Нормативні посилання та пов'язані документи	9
X	Мета	10
XI	Вимоги до кваліфікації та досвіду інструкторів	11
XII	Вимоги до кваліфікації та досвіду екзаменаторів	14
XIII	Вимоги до кваліфікації та досвіду спостерігачів	16
XIV	Вимоги до кваліфікації та досвіду експертів з оцінювання практичних навичок	18
XV	Видача повноважень	20
XVI	Перевидання повноважень	21
XVII	Врахування набутих прав	22
XVIII	Інструктори, найняті на постійній основі/за договором	23
XIX	Додатки	24
Додаток 1	Досвід та кваліфікація інструкторів, екзаменаторів та експертів з оцінювання практичних навичок	24
Додаток 2	Оцінювання підготовки на тип ПС	42
Додаток 3	Оцінювання рівня володіння англійською мовою	44
Додаток 4	Зразок персональної форми на кожного інструктора/екзаменатора та/або експерта з оцінювання практичних навичок	47
Додаток 5	Зразок Меж повноважень інструктора/екзаменатора та/або експерта з оцінювання практичних навичок (TERMS OF REFERENCE)	48

IV. Перелік діючих сторінок

Номер сторінки	Номер видання	Дата видання	Номер ревізії	Дата ревізії
1	2	09.09.2020	---	---
2	2	09.09.2020	---	---
3	2	09.09.2020	---	---
4	2	09.09.2020	---	---
5	2	09.09.2020	---	---
6	2	09.09.2020	---	---
7	2	09.09.2020	---	---
8	2	09.09.2020	---	---
9	2	09.09.2020	---	---
10	2	09.09.2020	---	---
11	2	09.09.2020	---	---
12	2	09.09.2020	---	---
13	2	09.09.2020	---	---
14	2	09.09.2020	---	---
15	2	09.09.2020	---	---
16	2	09.09.2020	---	---
17	2	09.09.2020	---	---
18	2	09.09.2020	---	---
19	2	09.09.2020	---	---
20	2	09.09.2020	---	---
21	2	09.09.2020	---	---
22	2	09.09.2020	---	---
23	2	09.09.2020	---	---
24	2	09.09.2020	---	---
25	2	09.09.2020	---	---
26	2	09.09.2020	---	---
27	2	09.09.2020	---	---
28	2	09.09.2020	---	---
29	2	09.09.2020	---	---
30	2	09.09.2020	---	---
31	2	09.09.2020	---	---
32	2	09.09.2020	---	---
33	2	09.09.2020	---	---
34	2	09.09.2020	---	---
35	2	09.09.2020	---	---
36	2	09.09.2020	---	---
37	2	09.09.2020	---	---
38	2	09.09.2020	---	---
39	2	09.09.2020	---	---
40	2	09.09.2020	---	---
41	2	09.09.2020	---	---
42	2	09.09.2020	---	---
43	2	09.09.2020	---	---
44	2	09.09.2020	---	---
45	2	09.09.2020	---	---
46	2	09.09.2020	---	---
47	2	09.09.2020	---	---
48	2	09.09.2020	---	---

V. Перелік введених видань / ревізій

Видання/ ревізія Номер	Дата
1/0	02.09.2019
1/1	26.05.2020
2/0	09.09.2020

Видання 2 пов'язане зі змінами в організаційній структурі Державіаслужби.

Дана Процедура набирає чинності з дня затвердження Головою Державіаслужби.

VI. Перелік утримувачів

Номер копії	Утримувач	Формат
Контрольний примірник	Офіційний сайт ДАСУ	Електронний

VII. Використані скорочення

Авіаційні правила	- Авіаційні правила України «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань»
ПС	- Повітряне судно
ТО	- Технічне обслуговування
EASA	- Європейське агентство з безпеки авіації
Part-66	- Додаток 3 (Part-66) до Авіаційних правил України «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань»
Part-147	- Додаток 4 (Part-147) до Авіаційних правил України «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань»
МТО	- Організація з підготовки до технічного обслуговування (Part-147)
МТОЕ / Керівництво	- Керівництво організації з підготовки до технічного обслуговування

VIII. Визначення термінів

Компетентний орган – уповноважений орган з питань цивільної авіації (Державіаслужба).

Кваліфікаційне випробування (skills test): демонстрування знань, навичок та вмінь.

Межі повноважень: персональний документ, в якому зазначений обсяг повноважень кожного інструктора/ екзаменатора/ експерта. Цей документ має містити детальний перелік курсів, щодо якого окрема особа, уповноважена від імені МТО проводити підготовку, екзаменування або оцінювання практичних навичок. Такий обсяг охоплює повний курс або може бути обмеженим до конкретного модуля або елемента, або, навіть, його частини (тобто, підмодуль, конкретна тема підмодуля, тощо).

Організація Part-147 – організація з підготовки до технічного обслуговування, схвалена згідно Part-147.

Оцінювання кваліфікації: перевірка достовірності зазначених у резюме заявника документів про підготовку та досвід.

Підготовка з підвищення кваліфікації: обсяг такої підготовки може включати, але не обмежений, змінами в технологіях, новітніми методиками підготовки та знаннями процедур технічного обслуговування повітряних суден.

Підтвердження відповідності: періодичний перегляд, що проводиться організацією з підготовки до технічного обслуговування, з метою перевірки відповідності інструкторів вимогам Part-147.

«Адекватність» слід розуміти як:

- пов'язаність з предметами, які будуть викладатися та оцінюватися;
- є на рівні деталізації, що відповідає курсу, який необхідно викладати (опис рівнів підготовки 1, 2 і 3 зазначені у доповненнях до Part-66;
- підготовка або досвід є нещодавніми або доповненими підготовкою з підвищення/відновлення кваліфікації.

«Відповідний» слід розуміти у наступному значенні:

- кандидат може продемонструвати, що він брав активну участь у виконанні завдань з технічного обслуговування, подібних за своїм характером та складністю до тих, яким він/вона має намір навчати та/або оцінювати.
- кандидат має нещодавню або доповнену підвищенням кваліфікації практичну підготовку/підготовку на робочому місці.

ІХ. Нормативні посилання та пов'язані документи

1. Авіаційні правила України «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань», затверджені наказом Державіаслужби від 06.03.2019 № 286, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 28 березня 2019 р. за № 316/33287;
2. Повітряний Кодекс України;
3. Приложение 1 к Конвенции о международной гражданской авиации «Выдача свидетельств авиационному персоналу»;
4. Приложение 19 к Конвенции о международной гражданской авиации «Управление безопасностью полетов»;
5. Прийнятні методи відповідності (АМС) та керівний матеріал (GM) до процедур до Додатків 1-5 до АПУ, затверджені наказом Державіаслужби від 27.06.2019 № 809 (зі змінами);
6. Правила аэронавигационного обслуговування. Подготовка персонала (Doc 9868);
7. Руководство по процедурам эксплуатационной инспекции, сертификации и постоянного надзора (Doc 8335);
8. Руководство по созданию государственной системы выдачи свидетельств авиационному персоналу и управлению этой системой (Doc 9379);
9. Руководство по организации контроля за обеспечением безопасности полетов (Doc 9734);
10. Руководство по летной годности ICAO (Doc 9760);
11. Руководство по утверждению учебных организаций (Doc 9841);
12. Foreign Part 147 approvals – User Guide for the qualification and experience of instructors, knowledge examiners and practical assessors (UG.CAO.00154-002 dated 12.03.2020);
13. Guidance for assessing the qualifications, skills, competency and the revalidation of Part 147 Instructors, Knowledge Examiners, Exam Invigilators and Practical Assessors (CAP1528 Guidance Material, issue 06 dated September 2019).

Х. Мета

Мета цієї Процедури полягає у встановленні критеріїв, застосованих до інструкторів, екзаменаторів, спостерігачів та експертів з оцінювання практичних навичок, які здійснюють свою діяльність в організаціях Part-147, схвалених компетентним органом.

Ці умови поширюються на відповідний персонал МТО, а також на будь-яких інструкторів, екзаменаторів, спостерігачів та експертів з оцінювання практичних навичок, залучених за субпідрядом схваленою за Part-147 організацією.

Компетентність інструкторів, екзаменаторів та експертів з оцінювання практичних навичок є важливим фактором, що впливає на якість курсу підготовки, та тільки достатньо кваліфікований персонал повинен бути призначений організацією до виконання завдань з підготовки та екзаменування.

Отже, важливо оцінити компетентність заявленого персоналу та зазначені у цій процедурі критерії призначені для встановлення показників, які компетентний орган використовує для перевірки рівня компетенції інструкторського/ екзаменаторського складу.

На відміну від жорстких вимог до освітнього рівня, заздалегідь встановленого професійного досвіду або навичок інструкторського/ екзаменаторського складу, які, як очікується, належать персоналу та повинні бути продемонстровані аудитору (інспектору), використовуються більш гнучкі критерії.

Також, в цій процедурі зазначені рекомендації щодо продовження/відновлення дії повноважень інструкторів, екзаменаторів, експертів з оцінювання практичних навичок та спостерігачів.

XI. Вимоги до кваліфікації та досвіду інструкторів

11.1. Загальні положення

Інструктор це призначена особа, яка викладає модуль(-і) базової підготовки, елемент підготовки на тип ПС або їх частин. Інструктор не є обов'язково особою, яка задіяна у підготовці матеріалів курсу підготовки (зміст, тривалість, тощо), однак він повинен бути залучений до організації самих занять (створення приміток інструктора, слайдів, планування, тощо).

Щоб вважатися компетентними, інструктор повинен бути:

- добре обізнаним щодо елементів підготовки, які включені до його обсягу Меж повноважень, а також щодо авіаційних правил та конкретних процедур (МТОЕ тощо);

- педагогом (мати педагогічні здібності) і повинен знати, як організувати заняття (лекції), та як ефективно прочитати курс, чітко висвітлити основні моменти. Він також повинен вміти підтримувати свій зв'язок з певною аудиторією, що може вимагати докладання зусиль, наприклад, мовний бар'єр або дуже різноманітні напрямки діяльності студентів на одному курсі підготовки (з точки зору попередньо набутих знань/ досвіду, тощо);

- переконливим: повинен мати необхідний досвід, який підтверджує, що інструктор добре володіє предметом, принаймні достатньо для переконання студентів, що вже мають досвід з ТО типів ПС. Він повинен бути в змозі зрозуміти, а можливо і відповісти на ряд питань, заданих студентами, та повинен вміти відкрити зв'язок між академічною підготовкою, що надається студентам, та фактичними завданнями з ТО, які будуть виконуватися протягом їх діяльності. Інструктор також повинен зберігати і підвищувати рівень «відповідного ставлення» до авіаційних правил та процедур, та, зокрема, чітке дотримання затверджених методів ТО і стандартів якості, які можуть бути набутими через свій власний досвід в авіаційному середовищі, що регулюється (або встановлене);

- досвідченим і, зокрема, повинен бути ознайомленим з інструментами та методами викладання, які використовуються в організації з підготовки для забезпечення занять (лекцій). Він також повинен добре володіти мовами, що використовуються в технічній документації, такій як інструкції з ТО типів ПС, та що використовуються в середовищі організацій, схвалених згідно з Part-145.

Всі інструктори базової підготовки та підготовки на тип, незалежно від того, чи вони найняті на постійній основі або з частковою зайнятістю, мають пройти курс підготовки з педагогічної майстерності та бути в змозі продемонструвати детальне розуміння вимог Part-66/147. Додатково, вони повинні мати знання процедур МТОЕ та відповідних процедур з підготовки.

Інструктори за суб-підрядом мають бути попередньо оцінені перед проведенням будь-якого курсу підготовки. Процес оцінювання включає співбесіду з керівником підготовки або його заступником, а, також, проведення пробного заняття з метою визначення рівня знань потенційного інструктора з предмету, його навички та вміння. Усі такі оцінювання повинні бути

задокументовані та збережені МТО.

11.2. Інструктор базової підготовки

Базові критерії щодо кваліфікації та досвіду інструктора базової підготовки наведені у таблицях 1 (a-f) додатка 1 цієї Процедури.

В частині дотримання базових критеріїв потенційний інструктор базової підготовки має пройти підготовку щодо конкретного модуля Part-66, що викладається.

В ідеалі, інструктор базової підготовки повинен відвідати низку занять у форматі «глядача (sit-ins)» конкретного курсу модуля Part-66, намір які він/ вона має проводити. Інструктору слід підготувати та провести заняття, на якій присутній керівник підготовки або делегований ним представник. Цей процес розглядається як частина оцінювання компетентності в організації, до того, як інструктор отримав повноваження щодо проведення певного курсу підготовки.

Підготовка з підвищення кваліфікації інструктора базової підготовки повинна тривати принаймні 35 годин. Вона може бути розділена протягом 24 місяців на декілька елементів і повинна включати здобуття таких знань, як людський фактор, новітні методики підготовки, будь-які специфічні сучасні технології, відвідування відповідних лекцій та симпозіумів, тощо, стосовно знань, які викладаються. Записи повинні вказувати, коли було заплановано підвищення кваліфікації та коли воно проводилося для кожного інструктора.

11.3. Інструктор теоретичної підготовки на тип

Базові критерії щодо кваліфікації та досвіду інструктора теоретичної підготовки на тип ПС наведені у таблиці 5 додатку 1 цієї Процедури.

Інструктор має відвідати ряд лекцій у форматі «глядача (sit-ins)» з курсу підготовки, намір які він/ вона має проводити. Ця кількість може змінюватись в залежності від досвіду роботи інструктора та схвалених процедур.

Також, інструктору слід підготувати та провести лекцію, на якій присутній керівник підготовки або делегований ним представник. Цей процес розглядається як частина оцінювання компетентності в організації, до того, як інструктор отримав повноваження щодо проведення певного курсу підготовки.

Інші курси підготовки на тип, отримані в організації, яка не схвалена відповідно до Part-147 (включаючи теоретичний та практичний елементи), можуть бути прийняті лише тоді, коли тематичний план/ рівень курсу еквівалентний Доповненню III до Part-66.

Для прийняття цих курсів з метою задоволення кваліфікаційних вимог організація Part-147 має довести еквівалентність курсу, дотримуючись принципів, зазначених у додатку 2 цієї Процедури.

Підготовка з підвищення кваліфікації інструктора теоретичної підготовки на тип повинна тривати принаймні 35 годин. Вона може бути розділена протягом 24 місяців на декілька елементів і повинна включати здобуття таких знань, як людський фактор, новітні методики підготовки, будь-які специфічні сучасні технології стосовно певного типу ПС, відвідування

відповідних лекцій та симпозіумів, тощо, стосовно знань, які викладаються. Записи повинні вказувати, коли було заплановано підвищення кваліфікації та коли воно проводилося для кожного інструктора. Підготовка з підвищення кваліфікації повинна також підтверджувати відповідними теоретичними та практичними навичками.

11.4. Інструктор базової практичної підготовки/ практичної підготовки на тип

Базові критерії щодо кваліфікації та досвіду інструктора практичної підготовки наведені у таблицях 2 та 6 додатку 1 цієї Процедури.

Підготовка з підвищення кваліфікації інструктора базової практичної підготовки/ практичної підготовки на тип повинна тривати принаймні 35 годин. Вона може бути розділена протягом 24 місяців на декілька елементів і повинна включати здобуття таких знань, як людський фактор, новітні методики підготовки, будь-які специфічні сучасні технології стосовно типу ПС, відвідування відповідних лекцій та симпозіумів, тощо. Записи повинні вказувати, коли було заплановано підвищення кваліфікації та коли воно проводилося для кожного інструктора. Підготовка з підвищення кваліфікації також має підтверджувати відповідність ПРАКТИЧНИМ навичкам та гарантувати, де можливо, застосування практичної діяльності, тобто: залучення до таких робіт з ТО, як заміна двигунів, зняття/ встановлення компонентів, вбудований контроль, функціональні перевірки, ремонти, тощо.

ХІІ. Вимоги до кваліфікації та досвіду екзаменаторів

12.1. Загальні вимоги

Екзаменатор це призначена особа, які визначає рівень теоретичних знань студентів з конкретного модуля, теоретичного елемента підготовки на тип ПС або їх частин. Обов'язки мають включати розробку та підбір екзаменаційних питань (тестових та описових) для екзаменаційних завдань, оцінювання правильності відповідей (крім випадків, коли правильні відповіді визначені заздалегідь), та прийняття рішення щодо рівня знань, продемонстрованого студентами.

Особи, що наглядають виключно за процесом екзаменування, який складається з попередньо вибраних тестових питань, не вважаються екзаменаторами, але розглядаються як допоміжний персонал (спостерігачі). Критерії щодо кваліфікації та досвіду такого допоміжного персоналу наведені в розділі ХІІІ цієї Процедури.

Щоб вважатися компетентними, екзаменатор повинен бути:

1. добре обізнаним щодо елементів, які включені до його обсягу екзаменування, а також щодо правил та конкретних процедур (МТОЕ тощо), що визначають організацію та здійснення екзаменування в контрольованому середовищі (організації Part-147);

2. підготовленим до методики екзаменування. Екзаменатор повинен бути добре обізнаним з метою екзаменування та проводити екзаменування таким чином, щоб були продемонстровані справжні здібності студента. Це включає технічні знання, а також за допомогою описових питань повинен визначити здатність студента правильно використовувати необхідну «документовану фазу» операцій з ТО (здатність правильно розуміти записи з ТО, такі як запити на завдання (task requests) або звіти з ТО, та доповіді в зрозумілий та достатній спосіб про виконанні завдання або прийняті рішення (тобто усунення несправностей). Екзаменатор повинен дотримуватися нейтралітету та вести себе таким чином, щоб не вплинути на результат екзамену, наприклад, шляхом надання надмірної допомоги або пояснень кандидату;

3. досвідченим і, зокрема, екзаменатор повинен бути ознайомлений з інструментами та методами екзаменування, які використовуються у МТО для проведення екзаменів (письмовий екзамен, за допомогою комп'ютера, тощо).

Усі екзаменатори повинні бути в змозі продемонструвати розуміння вимог Part-66/147, процедур МТОЕ та пов'язаних процедур екзаменування.

Примітка: Екзаменатор не повинен приймати екзамени або спостерігати за прийняттях екзамену в групі, де він / вона виступав інструктором.

12.2. Кваліфікація та досвід екзаменатора

Базові критерії щодо кваліфікації та досвіду екзаменатора наведені у таблицях 3 та 7 додатку 1 цієї Процедури.

Також, екзаменатори повинні бути:

- ознайомлені з тематичним планом програми, включаючи кількість та рівень питань з кожного предмету, та
- в змозі скласти як описові, так і тестові питання. У випадку описових питань, зразок еталонної відповіді, яка містить детальне маркування ключових пунктів, та
- в змозі проаналізувати відповіді студентів та надати зворотній зв'язок інструктору/ керівнику підготовки, деталізуючи будь-які невідповідності результатів екзамену чи процесу.

Підготовка з підвищення кваліфікації екзаменатора повинна тривати принаймні 35 годин. Вона може бути розділена протягом 24 місяців на декілька елементів і повинна включати здобуття таких знань, як людський фактор, новітні методики викладання (контролю знань), будь-які специфічні сучасні технології стосовно типу ПС, відвідування відповідних лекцій та симпозіумів, тощо. Записи повинні вказувати, коли було заплановано підвищення кваліфікації та коли воно проводилося для кожного екзаменатора.

XIII. Вимоги до кваліфікації та досвіду спостерігачів

13.1. Призначення спостерігача

Спостерігачем екзамену вважається особа, яка призначається організацією з підготовки до технічного обслуговування для забезпечення належного проведення певного екзамену відповідно до процедур екзаменування в організації.

Призначення такої особи може бути на постійні основі для тих екзаменів, які проводяться за схваленими адресами, або "тимчасових" поза межами схвалених адрес. Вважається, що непостійне «тимчасове» призначення є дійсним лише тоді, коли організація з підготовки до технічного обслуговування включає прийнятну процедуру в МТОЕ для контролю прийнятності призначеної особи з точки зору доброчесності та незалежності. Відповідно, постійно призначені спостерігачі повинні бути перелічені в п. 1.5 МТОЕ, а пункт, що деталізує їх обов'язки та відповідальність, повинен бути включений до розділу 1 МТОЕ.

Слід зазначити, що особа також може обіймати інші посади в організації (наприклад, екзаменатор, експерт з оцінювання практичних навичок, інструктор); ці інші ролі повинні бути чітко визначені стосовно особи в рамках відповідного МТОЕ.

Процедура для проведення екзамену як за схваленими адресами так і поза межами схвалених адрес повинна бути включена до п. 2.12 та 2.16 МТОЕ.

13.2. Підготовка спостерігача

У всіх випадках спостерігачі повинні бути обізнані з вимогами Part-147, що стосуються захисту та безпеки екзаменаційних питань; та, відповідно конкретними процедурами, затвердженими організацією Part-147 стосовно проведення екзаменів.

Екзаменатор або керівник з проведення екзаменів або керівник підготовки повинні провести спостерігачу підготовку стосовно його/ її обов'язків та відповідальності спостерігача відповідно до затверджених процедур.

Після такої підготовки має мати місце оцінювання, задокументоване керівником з якості або керівником підготовки, включаючи записи про дату проведення та прізвище потенційного спостерігача. Записи слід зберігати в особовій справі. Оцінювання поточної підготовки не потрібне за умови, що особа виконувала обов'язки спостерігача принаймні 1 раз за 12-місячний період.

Підготовка спостерігача має включати, але не обмежена відповідними наступними процедурами:

1. Підготовка екзаменаційних кімнат відповідно до вимог схвалення.

2. Особливу увагу слід звернути на відстань між кандидатами. Для того, щоб столи були розміщені так, щоб кожен студент не міг бачити роботу іншого кандидата, між ними має бути як мінімум 1 метр, і кожен студент повинен знаходитися у полі зору спостерігача (кутовому просторі, видимому оком при

фіксованому погляді і нерухомій голові, коли спостерігач розміщений обличчям до фронтальної частини екзаменаційної кімнати). Спостерігач повинен мати можливість бачити обличчя кожного студента.

3. Не слід не допускати розміщення студентів в приміщенні, поки воно не буде належним чином підготовлено.

4. Особа кожного студента повинна бути підтверджена до екзамену. При необхідності, слід перевірити документи, що підтверджують особу.

5. Протягом усього періоду слід підтримувати належну безпеку екзаменаційних паперів. В екзаменаційній кімнаті має бути тільки необхідна кількість екзаменаційних завдань. За жодних обставин, аркуш відповідей екзаменаційного завдання не може знаходитися в екзаменаційному приміщенні, а оцінювання результатів проводиться поряд зі студентами.

6. Студенти повинні бути чітко поінформовані про порядок проведення екзамену. Таке інформування може складатися з підготовленої заяви, яка адресована всім студентам перед початком ВСІХ екзаменів. Така заява висвітлює процедури та умови екзаменаційного процесу. Також, в заяву слід включити дії, які вживаються у разі припинення проведення екзамену з будь-якої причини.

7. Зрозуміло, що спостерігач не повинен спілкуватися зі студентами; це також має бути висвітлено на інструктажі.

8. Екзамен має проводитися відповідно до процедур. Спостерігач не може виконувати будь-яку іншу роботи крім спостерігання за екзаменом.

XIV. Вимоги до кваліфікації та досвіду експертів з оцінювання практичних навичок

14.1. Загальні положення

Експерт з оцінювання практичних навичок це призначена особа, яка визначає рівень практичних знань/ практичних навичок студентів з конкретного модуля, практичного елемента підготовки на тип ПС або їх частин. Обов'язки мають включати розробку та/ або підбір практичних завдань, безпосереднього здійснення оцінювання практичних навичок та визначення результату оцінювання практичних навичок.

Щоб вважатися компетентними, експерт з оцінювання практичних навичок повинен бути:

1. добре обізнаним з метою створення однозначного судження щодо здібностей студентів, які оцінюються. Експерт з оцінювання практичних навичок повинен мати необхідні знання та досвід із завдань, що будуть оцінюватися. Він також повинен вміти визначити, що студент виконує завдання у відповідності до чинних правил, використовуючи затверджені процедури, практику ТО тощо. Він повинен додатково бути ознайомлений з правилами та конкретними процедурами (МТОЕ тощо), що визначають проведення оцінювання практичних навичок в контрольованому середовищі (організації Part-147);

2. підготовленим до методів оцінювання практичних навичок. Експерт з оцінювання практичних навичок повинен бути добре обізнаним з метою оцінювання та проводити оцінювання практичних навичок таким чином, щоб справжні здібності кандидата були продемонстровані. Це включає технічні знання, але також і здатність кандидата правильно виконувати завдання в реальних умовах ТО, де застосовуються основні принципи впливу людського фактору (наприклад, виконання роботи в умовах стресу, тобто часу або «тиску» керівництва, тощо). Тому експерт з оцінювання практичних навичок повинен дотримуватися нейтралітету, та вести себе таким чином, щоб не вплинути на результат оцінювання, наприклад, шляхом надання допомоги кандидату, що знаходиться в стані стресу;

3. досвідченим і, зокрема, експерт з оцінювання практичних навичок повинен бути ознайомленим з інструментами або методами, які використовуються в організації для оцінювання практичних навичок студентів (тренажери, макети тощо).

Всі експерти з оцінювання практичних навичок, незважаючи на те, найняті за постійній основі або з частковою зайнятістю, повинні бути в змозі продемонструвати розуміння вимог Part-66/147, процедур МТОЕ та пов'язаних процедур оцінювання практичних навичок.

Експерти повинні допомагати інструкторам в розробці практичних завдань та критеріїв оцінювання.

14.2. Кваліфікація експертів з оцінювання практичних навичок

Базові критерії щодо кваліфікації та досвіду експерта з оцінювання практичних навичок наведені у таблицях 4 та 8 додатку 1 цієї Процедури.

У випадках, коли експерти займають в організації з підготовки інші посади, хоча ролі експерта та інструктора з практичного елементу курсу підготовки на тип можуть бути поєднані, цілі, пов'язані з кожною функцією, повинні бути чітко усвідомлені, а також дотримуватися компетенція та кваліфікаційні критерії відповідно до процедур організації стосовно обох функцій. Коли це можливо (залежно від розміру організації), рекомендується розділити ролі, щоб уникнути будь-якого конфлікту інтересів.

Підготовка з підвищення кваліфікації експерта повинна тривати принаймні 35 годин. Вона може бути розділена протягом 24 місяців на декілька елементів і повинна включати здобуття таких знань, як людський фактор, новітні методики викладання (контролю знань), будь-які специфічні сучасні технології стосовно типу ПС, відвідування відповідних лекцій та симпозіумів, тощо. Записи повинні вказувати, коли було заплановано підвищення кваліфікації та коли воно проводилося для кожного експерта.

XV. Видача повноважень

В 147.A.105 зазначено «Інструктори та екзаменатори знань повинні не рідше ніж кожні 24 місяці проходити підвищення кваліфікації з питань сучасної технології, практичних навичок, людського фактору на новітніх методик підготовки щодо знань, які викладаються або перевіряються». Це також повинно бути підтверджено чинним переглядом компетенції за зазначений період.

Організація Part-147, яка наймає інструкторів/ екзаменаторів/ експертів з оцінювання практичних навичок за суб-підрядом, має підтримувати записи про проведені курси/екзаменування та ідентифікувати кількість досвіду, отриманого з кожного предмету.

Процес оцінювання компетентності та видачі/продовження/відновлення дії повноважень повинен бути розроблений організацією Part-147 та зазначений у Керівництві організації з підготовки до технічного обслуговування (МТОЕ).

У процедурі повинні бути зазначені особи, відповідальні за таке оцінювання, а також критерії, якими користується організація для визначення відповідності кандидата на конкретну посаду інструктора, екзаменатора знань або експерта з оцінювання практичних навичок.

Організація може використовувати зазначені у додатках цієї Процедури прийнятні методи демонстрування, що кандидат відповідає зазначеним у загальних положеннях вимогам до кваліфікації інструкторів/ екзаменаторів/експертів

У деяких випадках організацією можуть бути запропоновані альтернативні засоби та прийняті інспектором компетентного органу, якщо він/вона впевнений, що вони надають той же рівень впевненості у компетентності запропонованого інструктора, екзаменатора чи експерта.

Також, процедура оцінювання компетентності повинна включати особисте інтерв'ю кандидата та перегляд його/її кваліфікаційних документів, таких як сертифікати про підготовку або записи про досвід. Якщо необхідно, процес оцінки компетентності має завершуватися проведенням заняття (пробне заняття або реальне заняття під наглядом).

У відповідних випадках, процедура також повинна враховувати період «підготовки на робочому місці», що дозволяє підтвердити компетентність перед прийняттям кандидата як інструктора, екзаменатора або експерта. Це, наприклад, для перевірки конкретних здібностей або для дотримання процедур підготовки/екзаменування в організації.

Примітка. Оцінювання компетентності - це не співбесіда перед працевлаштуванням, яка зазвичай базується на облікових даних. По суті оцінювання повинне підтверджувати, що кандидат знайомий з процедурами, інструктивними методами та методами організації. Це також можливість перевірити ставлення, вміння, навички кандидата та забезпечити, щоб він/вона має адекватне розуміння навчального середовища.

Організації Part-147 повинні зберігати записи про підготовку інструкторів, екзаменаторів, експертів з оцінювання практичних навичок та спостерігачів постійно, а також забезпечувати, щоб такий персонал був забезпечений копіями своїх Меж повноважень. Зразок Меж повноважень наведений в додатку 5 цієї Процедури.

Періодичність перевірок щодо оцінювання кваліфікації та компетенції інструкторів, екзаменаторів та експертів з оцінювання практичних навичок спостерігачів повинна фіксуватися та зберігатися у особистому файлі кожної такої особи. Зразок персональної форми інструкторів, екзаменаторів, експертів з оцінювання практичних навичок наведений в додатку 4 цієї Процедури.

Записи про періодичну перевірку інструктора/ екзаменатора/ експерта повинні зберігатися організацією з підготовки, з метою гарантування, що як мінімум 35- годинна підготовка з підвищення кваліфікації проводиться протягом 24-місячного періоду стосовно ТЕОРЕТИЧНИХ та ПРАКТИЧНИХ навичок (що застосовне). А, також, ці записи мають бути представлені під час аудиту компетентному органу.

XVI. Перевидання повноважень

З метою перевидання Меж повноважень інструктора, екзаменатора та експерта після закінчення терміну дії або скасування організація Part-147 повинна впровадити процедуру відновлення в рамках схваленого МТОЕ, що охоплює відповідну підготовку та докази, де це можливо.

Критерії відновлення повинні враховувати тривалість часу, коли особа виконувала певні функції в навчальному середовищі.

Будь-який інструктор, екзаменатор або експерт, який протягом 24-місячного періоду не користувався наданими йому повноваженнями, як мінімум, повинен відповідати зазначеному у таблиці:

Неактивний період	Дії з відновлення
від 24 до 30 місяців	1) підготовка з підвищення кваліфікації (35 годин); 2) процедури організації Part-147; 3) 2 проведених заняття / екзаменування/ оцінювання під наглядом іншого інструктора/ екзаменатора/ експерта (що застосовне)
від 30 до 60 місяців	1) перелічене вище; 2) 2 заняття відповідного курсу підготовки у форматі «глядача»
60 місяців та більше	1) перепідготовка з предмету, який викладається; 2) все перелічене вище

XVII. Врахування набутих прав

Інструктори, екзаменатори та експерти з оцінювання практичних навичок прийняті (через схвалене МТОЕ) до затвердження цієї Процедури, та здійснюють свої права, або їх частину, розглядаються такими, що виконали вимоги до знань та досвіду.

Однак, у разі наявності розбіжностей між зазначеними у цій Процедурі критеріями та фактичною кваліфікацією інструктора/ екзаменатора та/ або експерта організація Part-147 має застосувати відповідні корегувальні дії в прийнятний для компетентного органу період.

XVIII. Інструктори, найняті на постійній основі/за договором

147.A.105 (с) вимагає від організації наявності достатньої кількості персоналу для планування/ виконання теоретичної та практичної підготовки, проведення екзаменів і оцінювання практичних навичок відповідно до схвалення. Такий персонал повинен бути безпосередньо найнятий організацією на постійній основі для забезпечення здатності організації відповідати вимогам схвалення. Будь-який персонал, з яким укладено договори, де не вказана кількість годин роботи, вважатиметься підрядником, доки МТО не представить докази, що:

- відповідає вимогам щодо працівника на постійній основі;
- звітує про роботу за запитом;
- не виконує жодної роботи для іншої організації з підготовки до технічного обслуговування.

Невиконання будь-якої з вищезазначених вимог вважається невиконанням організацією своїх зобов'язань згідно з Part-147. Висновки відповідного рівня приймаються відповідно до 147.A.160. Якщо це впливає на спроможність організації підтримувати обсяг схвалення, САА може прийняти рішення про призупинення, обмеження або скасування схвалення.

Використання інструкторів- підрядників дозволено, якщо організація може довести, що без використання такого персоналу вона може підтримувати обсяг схвалення.

XIX. Додатки

Додаток 1

Досвід та кваліфікація інструкторів, екзаменаторів та експертів з оцінювання практичних навичок**A/ введення**

Згідно 147.A.105 (f) «Досвід і кваліфікація інструкторів, екзаменаторів і експертів з оцінювання практичних навичок встановлюються згідно з офіційно визнаними критеріями або згідно з процедурою і стандартом, погодженими компетентним органом».

B/ Вимоги до досвіду і кваліфікації інструкторів, екзаменаторів та експертів з оцінювання практичних навичок

Можливі засоби підтвердження кваліфікації і компетентності інструкторів/ екзаменаторів та експертів з оцінювання практичних навичок у наступних таблицях, що містяться у цьому додатку:

☛ Інструктори теоретичної базової підготовки:	таблиця 1
☛ Інструктори практичної базової підготовки:	таблиця 2
☛ Екзаменатори теоретичної базової підготовки:	таблиця 3
☛ Експерти з оцінювання практичних навичок базової підготовки:	таблиця 4
☛ Інструктори теоретичної підготовки на тип:	таблиця 5
☛ Інструктори практичної підготовки на тип:	таблиця 6
☛ Екзаменатори теоретичної підготовки на тип:	таблиця 7
☛ Експерти з оцінювання практичних навичок підготовки на тип повітряного судна:	таблиця 8

Продовження додатка 1

Досвід та кваліфікація інструкторів, екзаменаторів та експертів
з оцінювання практичних навичок

Базова підготовка:

Інструктори теоретичної підготовки	модулі 1, 2, 3, 4	таблиця 1a	<u>Модулі 1, 2, 3, 4</u>
	модулі 5, 6, 8	таблиця 1b	<u>Модулі 5, 6, 8</u>
	модуль 7	таблиця 1c	<u>Модуль 7</u>
	модуль 9	таблиця 1d	<u>Модуль 9</u>
	модуль 10	таблиця 1e	<u>Модуль 10</u>
	модуль 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17	таблиця 1f	<u>Модулі 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17</u>
Інструктори практичної підготовки		таблиця 2	<u>Інструктор практичного елементу</u>
Екзаменатори теоретичної підготовки		таблиця 3	<u>Екзаменатори</u>
Експерти оцінювання практичних навичок	3	таблиця 4	<u>Експерти</u> 3 <u>оцінювання практичних навичок</u>

Підготовка на тип повітряного судна:

Інструктори теоретичної підготовки		таблиця 5	<u>Інструктор теоретичного елементу</u>
Інструктори практичної підготовки		таблиця 6	<u>Інструктор практичного елементу</u>
Екзаменатори теоретичної підготовки		таблиця 7	<u>Екзаменатори</u>
Експерти оцінювання практичних навичок	3	таблиця 8	<u>Експерти</u> 3 <u>оцінювання практичних навичок</u>

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори теоретичної підготовки Модулі 1, 2, 3, 4		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: рівень знань, підтверджений дипломом* за фахом, який визнаний місцевою владою, або прийнятним аналогічним документом,</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: базове свідоцтво Part-66 з відповідною категорією (наприклад, B1 для інструкторів B1)</p> <p>або</p> <p>- варіант 3: Сертифікати визнання згідно Part-147 (підготовка + екзаменування) для модулів, що викладаються, на відповідному рівні (тобто, Модуль 1, рівень 2 для інструктора B1/B2 із класом - Модуль 1)**. Межі повноважень обмежуються складеними модулями.</p>	<p>* наприклад, коледж, університет, тощо спеціальність за дипломом повинна відповідати модулям, що викладаються (програма повинна включати підмодулі додатка 1), а рівень підготовки повинен бути адаптований до рівня знань (1, 2 або 3) модулів, що викладаються.</p> <p>** Для уникнення конфлікту інтересів, <u>екзаменування</u> Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамену</p>
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою*</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p>або</p> <p>- варіант 3: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p>та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	<p>* Коли обов'язкове пред'явлення такого сертифікату компетентному органу необхідно продемонструвати, що сертифікат прийнятний для компетентного органу, особливо якщо сертифікат був виданий в іншій країні.</p>
Інші знання	Документоване ознайомлення із спеціальними процедурами та вимогами до підготовки (наприклад, організація курсів, відвідування, тощо), як описано в Керівництві організації з підготовки до технічного обслуговування (МТОЕ)	
Досвід за фахом	відсутній*	<p>* однак, практичний досвід в технічному обслуговуванні, проектуванні або виробництві авіаційної техніки бажаний; перевага для інструктора – розуміння практичного застосування спеціальних знань і для того, щоб оцінити знання, які студент повинен отримати (наприклад, для інструктора з математики практичне застосування того, як можуть бути прочитані діаграми, зв'язок між блоками (метрична система) або визначення центру ваги, інше)</p>

Таблиця 1а

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори теоретичної підготовки Модулі 5, 6, 8		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: рівень знань, підтверджений дипломом* за фахом, який визнаний місцевою владою, або прийнятим аналогічним документом,</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>Отримана підготовка щодо конструкції, функціонування та експлуатації відповідних типових систем повітряного судна і компонентів</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: базове свідоцтво Part-66 з відповідною категорією (наприклад, B1 для інструкторів B1)</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: Сертифікати визнання згідно Part-147 (підготовка + екзаменування) для модулів, що викладаються, на відповідному рівні**. Межі повноважень обмежуються складеними модулями.</p>	<p>* наприклад, коледж, університет, тощо навчальна програма повинна відповідати модулям, що викладаються (програма повинна включати підмодулі Доповнення I до Part-66), а рівень навчання має бути адаптований до рівня (1, 2 або 3) модулів, що викладаються.</p> <p>** Для уникнення конфлікту інтересів, <u>екзаменування Part-147</u> не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамену</p>
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	
Інші знання	Документоване ознайомлення із спеціальними процедурами та вимогами до підготовки (наприклад, організація курсів, відвідування, тощо), як описано в Керівництві організації з підготовки до технічного обслуговування (МТОЕ)	
Досвід за фахом	відсутній*	* однак, бажано мати практичний досвід в технічному обслуговуванні, проектуванні або виробництві авіаційної техніки; перевагою для інструктора є розуміння практичного застосування фахових знань, і для того, щоб оцінити знання, які студент повинен отримати.

Таблиця 1б

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори теоретичного елементу Модуль 7		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: рівень знань, підтверджений дипломом учбового закладу, акредитованого місцевою владою, за спеціальністю «Технічне обслуговування та інжиніринг повітряного судна». Програма підготовки повинна відповідати елементам Доповнення 1 до Part-66 для відповідного рівня та категорії / підкатегорії (наприклад, B1.4)</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>принаймні, завершена підготовка на тип згідно стандарту Part-66, із зазначенням категорії/ під категорії (наприклад, B1.4)</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: базове свідоцтво Part-66 з відповідною категорією (наприклад, B1 для інструкторів B1)</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>принаймні, наявність рейтингу в свідоцтві із зазначенням категорії/ під категорії (наприклад, B1.1) для відповідного типу повітряного судна</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: Сертифікати визнання згідно Part-147 до модуля 7 із рівнем 3 (підготовка + екзаменування)**</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>принаймні, завершена підготовка на тип згідно стандарту Part-66, із зазначенням категорії/ під категорії (наприклад, B1.1)</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 4: спеціалізована підготовка, отримана в прийнятній організації з підготовки/ навчальному закладі за фахом (наприклад, сварка, неруйнівний контроль, тощо)***.</p>	<p>* підготовка повинна відповідати програмі підготовки в обсязі модуля 7 за рівнем 3.</p> <p>** Для уникнення конфлікту інтересів, <u>екзаменування</u> Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамену</p> <p>*** метою є сприяння використанню інструкторів, які не спеціалізуються на технічному обслуговуванні, але використовуються для проведення спеціалізованої підготовки (наприклад, сварка) як частині модулю 7, і під наглядом інструкторів з технічного обслуговування в обсязі модулю 7. Викладання дисциплін обмежується відповідними підмодулями.</p>
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою, і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	

Таблиця 1с (1/2)

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори теоретичного елементу - продовження		
Модуль 7		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Інші знання	<p>- Рівень* володіння англійською мовою, необхідний для технічного обслуговування повітряного судна, згідно вимог до Іноземних організацій Part-147 (міжнародні вимоги до підготовки);</p> <p style="text-align: center;"><u>та</u></p> <p>- Підготовка за напрямками: Part-66 (базовий), 147 (базовий) і 145 (детальний), процедури керівництва (МТОЕ, інше)</p>	<p>* рівень володіння англійською мовою визначається:</p> <p>- варіант 1: діючим сертифікатом про мінімальний рівень володіння мовою B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) або еквіваленту **</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: оцінкою, проведеною та задокументованою керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор і у відповідності до процедур МТОЕ. Оцінювання повинне підтвердити навички, що відповідають мініальному рівневі B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) (CEFR) або еквіваленту**</p> <p style="text-align: center;"><u>та</u></p> <p>** еквіваленти рівня B1 згідно CEFR представлені в Додатку 3</p>
Досвід за фахом	- три роки відповідного досвіду у цивільній авіації (технічне обслуговування авіаційної техніки) або прийнятний еквівалент; досвід повинен відповідати дисциплінам, що викладаються	

Таблиця 1с (2/2)

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори теоретичного елементу		
Модуль 9		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: задокументована підготовка за дисципліною «Людський фактор в авіації» протягом двох днів. Програма підготовки повинна відповідати Доповненню I до Part-66</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: сертифікат визнання з модулю 9 на рівні 2 (підготовка та екзамнування).*</p>	* Для уникнення конфлікту інтересів, <u>екзамнування</u> Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамену
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою, і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права*</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p>або</p> <p>- варіант 3: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p><u>та</u></p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	* Коли обов'язкове пред'явлення такого сертифікату компетентному органу необхідно продемонструвати, що сертифікат прийнятний для компетентного органу, особливо якщо сертифікат був виданий в іншій країні.
Інші знання	<p>- підготовка за напрямками: Part-66 (базовий), 147 (базовий) і 145 (детальний), процедури керівництва (МТОЕ, інше)</p> <p><u>та</u></p> <p>Документоване ознайомлення із спеціальними процедурами та вимогами до підготовки (наприклад, організація курсів, відвідування, тощо), як описано в Керівництві організації з підготовки до технічного обслуговування (МТОЕ)</p>	
Досвід за фахом	Не обов'язковий*	* однак, бажано мати досвід з людського фактору, який впливає на технічне обслуговування авіаційної техніки (досвід з лінійного та базового технічного обслуговування)

Таблиця 1d

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори теоретичного елементу		
Модуль 10		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- задокументована підготовка згідно вимог, що описані у Доповненні I до Part-66, модуль 10</p> <p>або</p> <p>Документоване ознайомлення із спеціальними процедурами та вимогами до підготовки (наприклад, організація курсів, відвідування, тощо), як описано в Керівництві організації з підготовки до технічного обслуговування (МТОЕ)</p>	
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою, і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права*</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p>або</p> <p>- варіант 3: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p>та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	* Коли обов'язкове пред'явлення такого сертифікату компетентному органу необхідно продемонструвати, що сертифікат прийнятний для компетентного органу, особливо якщо сертифікат був виданий в іншій країні.
Інші знання	відсутні*	
Досвід за фахом	- варіант 1: досвід з технічного обслуговування в умовах застосування вимог (наприклад АМО Part-145)	

Таблиця 1e

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори теоретичного елементу Модуль 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: рівень знань, підтверджений дипломом* за фахом, визнаним місцевою владою, і охоплює дисципліну, що викладається, або прийнятним аналогічним документом</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: базове свідоцтво Part-66 з відповідною категорією (наприклад, B1 для інструкторів B1)</p> <p>або</p> <p>- варіант 3: Сертифікати визнання згідно Part-147 (підготовка + екзаменування) для модулів, що викладаються, на відповідному рівні**. Межі повноважень обмежуються складеними модулями</p> <p>або</p> <p>- варіант 4: спеціалізована підготовка, отримана в прийнятній організації з підготовки/навчальному закладі за фахом (наприклад, сварка, неруйнівний контроль, тощо)***.</p>	<p>* Спеціальність, яка вказана в дипломі, повинна відповідати модулям, що викладаються (програма повинна включати підмодулі додатка 1), а рівень підготовки адаптований до рівня (1, 2 або 3) модулів, що викладаються.</p> <p>** Для уникнення конфлікту інтересів, екзаменування Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамену</p> <p>*** метою є сприяння використанню інструкторів для проведення спеціалізованої підготовки (наприклад, гідравлічна система) як частини повного модулю та під наглядом керівника підготовки. Викладання обмежується відповідними підмодулями. Прийнятна спеціалізована підготовка може, наприклад, включати спеціалізоване навчання, запропоноване виробниками авіаційної техніки.</p>
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права*</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p>або</p> <p>- варіант 3: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p>та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	<p>* Коли обов'язкове пред'явлення такого сертифікату компетентному органу необхідно продемонструвати, що сертифікат прийнятний для компетентного органу, особливо якщо сертифікат був виданий в іншій країні.</p>
Інші знання	Документоване ознайомлення із спеціальними процедурами та вимогами до підготовки (наприклад, організація курсів, відвідування, тощо), як описано в Керівництві організації з підготовки до технічного обслуговування (МТОЕ)	
Досвід за фахом	- варіант 1: один рік відповідного досвіду в сфері цивільної авіації. Досвід повинен бути адаптований для охоплення дисциплін, що викладаються, і придбаний у авіаційній інженерно-технічній службі або на базовому технічному обслуговуванні	

Таблиця 1f

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори практичного елементу		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: базове свідоцтво Part-66 з відповідною категорією (наприклад, B1 для інструкторів B1)</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>наявність у свідоцтві із зазначенням відповідної категорії рейтингу кожного типу повітряного судна, що використовується при підготовці</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: Сертифікат визнання* Part 147 (відповідно кат. B1 або B2), що охоплює підготовку та екзамнування з модулю 7 (рівень 3), модулів 9 та 10 (рівень 2) та модулів 11 і 17 (на рівні, що визначається Додатком 1 Part-66)**</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>схвалена підготовка на тип (теоретичний та практичний елементи) відповідної категорії для кожного типу повітряного судна, що використовується при підготовці</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: спеціалізована підготовка, отримана в прийнятній організації з підготовки/ навчальному закладі за фахом (наприклад, сварка, неруйнівний контроль, тощо)***. Викладання обмежується дисциплінами/ методами, що охоплюють спеціалізовану підготовку. Інструктори з неруйнівного контролю повинні мати свідоцтво згідно EN4179 мінімум рівня 2 або еквівалентне.</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 4: Повноваження передачі ПС після технічного обслуговування (або внутрішнє сертифікаційне повноваження), надане схваленою згідно з Part-145 організацією, яке охоплює дисципліни, що викладаються. Для інструкторів з технічного обслуговування повітряного судна повноваження повинне включати сертифікаційні права, що прирівнюються до B1 або B2, та рейтинг кожного типу повітряного судна, який використовується у підготовці. Для цехів/ майстерень (наприклад, корпус літального апарату, компоненти) та спеціалізованих послуг кваліфікація повинна відповідати стандарту, як викладено в МОЕ організації. Підготовка обмежується дисциплінами, які охоплені повноваженням.</p>	<p>* Для уникнення конфлікту інтересів, екзамнування Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамену</p> <p>** необхідний рівень залежить від спеціальності інструктора (планер, двигун, електричні системи або авіоніка)</p> <p>*** метою є сприяння використанню інструкторів, які не спеціалізуються на технічному обслуговуванні, але використовуються для проведення спеціалізованої підготовки (наприклад, сварка), як частині модулю 7 і під наглядом інструкторів з технічного обслуговування в обсязі модулю 7. Викладання обмежується відповідними підмодулями.</p>
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою, і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права*</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p>	<p>* Коли обов'язкове пред'явлення такого сертифікату компетентному органу необхідно продемонструвати, що сертифікат прийнятний для компетентного органу, особливо якщо сертифікат був виданий в іншій країні.</p>

Таблиця 2 (1/3)

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори практичного елементу (продовження)		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
	<p>або</p> <p>- варіант 3: права інструктора практичного елементу (задокументовані) надаються організацією з технічного обслуговування, коли ця частина передається за контрактом (примітка: однак, організація з підготовки до технічного обслуговування повинна провести та задокументувати адміністративну перевірку компетентності для визначення, як організація з технічного обслуговування оцінює кваліфікацію своїх інструкторів)</p> <p>або</p> <p>- варіант 4: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p>та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	
Інші знання	<p>- Рівень* володіння англійською мовою, необхідний для технічного обслуговування повітряного судна, згідно вимог Іноземних організацій Part-147 (міжнародні вимоги до підготовки);</p> <p>та</p> <p>- Підготовка за напрямками: Part-66 (базовий), 147 (базовий) і 145 (детальний), процедури керівництва (МТОЕ, інше)</p>	<p>* рівень володіння англійською мовою визначається:</p> <p>- варіант 1: діючим сертифікатом про мінімальний рівень володіння мовою B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) або еквіваленту **</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: оцінкою, проведеною та задокументованою керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор і у відповідності до процедур МТОЕ. Оцінювання повинне підтвердити навички, що відповідають мініальному рівневі B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) або еквіваленту**</p> <p>та</p> <p>** еквіваленти рівня B1 згідно CEFR представлені в Доповненні 3</p>
Досвід за фахом	<p>- три роки відповідного досвіду. Досвід має бути характерним для дисциплін, що викладаються, та отриманим наступним чином:</p> <p>1) для підготовки до технічного обслуговування повітряного судна: досвід, отриманий при обслуговуванні цивільної авіаційної техніки або іншої еквівалентної, включаючи лінійне та/або технічне обслуговування в ангарі;</p>	

Таблиця 2 (2/3)

Продовження додатка 1

Базова підготовка – інструктори практичного елементу (продовження)		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
	<p>2) до підготовки до технічного обслуговування в цеху: (компоненти/ елементи конструкції тощо): досвід, отриманий в цехах при обслуговуванні цивільної авіаційної техніки, та який відповідає технічному обслуговуванні компонентів</p> <p>3) для спеціалізованих послуг (сварка, неруйнівний контроль тощо): відповідний досвід, отриманий на виробництві *</p>	* Необхідно подбати, щоб досвід отриманий у неавіаційній промисловості, був відповідним та перенесеним на технічне обслуговування авіаційної техніки

Таблиця 2 (3/3)

Базова підготовка – екзаменатори		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	Екзаменатори рівня знань повинні відповідати тим же критеріям, що діють для інструкторів теоретичного елементу конкретного модуля (наприклад, екзаменатор модулю 11 відповідає критеріям щодо інструктора з модулю 11)	
Педагогічна майстерність	- навчання по «Курсу підготовки екзаменаторів» та - оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як екзаменатор, і у відповідності до процедури МТОЕ	
Інші знання	Підготовка з проведення екзаменування згідно процедур МТОЕ та стандарт екзамену Part-66	
Досвід за фахом	Не обов'язковий, однак бажано мати практичний досвід з технічного обслуговування, проектування та виготовлення авіаційної техніки	

Таблиця 3

Продовження додатка 1

Базова підготовка – експерти з оцінювання практичних навичок		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	Експерти з оцінювання практичних навичок повинні відповідати тим же критеріям, що діють для інструкторів практичного елементу конкретного модуля (наприклад, екзаменатор модулю 11 відповідає критеріям щодо інструктора з модулю 11)	
Педагогічна майстерність	- - навчання по «Курсу підготовки екзаменаторів» та - оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації (якщо він має відповідну кваліфікацію як екзаменатор і у відповідності до процедури МТОЕ)	
Інші знання	Підготовка з проведення оцінювання практичних навичок згідно процедур МТОЕ	
Досвід за фахом	- три роки відповідного досвіду. Досвід має бути характерним для дисциплін, що викладаються, та отриманим наступним чином: 1) для підготовки до технічного обслуговування повітряного судна: досвід, отриманий при обслуговуванні цивільної авіаційної техніки або іншої еквівалентної, включаючи лінійне та/або технічне обслуговування в ангарі; 2) до підготовки до технічного обслуговування в цеху: (компоненти/ елементи конструкції тощо): досвід, отриманий в цехах при обслуговуванні цивільної авіаційної техніки, та який відповідає технічному обслуговуванню компонентів 3) для спеціалізованих послуг (сварка, неруйнівний контроль тощо): відповідний досвід, отриманий на виробництві *	* Необхідно подбати, щоб досвід отриманий у неавіаційній промисловості, був відповідним та перенесеним на технічне обслуговування авіаційної техніки

Таблиця 4

Продовження додатка 1

Підготовка на тип – інструктори теоретичного елементу		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: Сертифікат визнання* (підготовка + екзаменування), виданий організацією Part-147 після успішного проходження підготовки на тип (рівень 3), включаючи теоретичний та практичний елементи. У сертифікаті визнання повинна бути зазначена категорія, що відповідає спеціальності інструктора (наприклад, B2 для інструктора з авіоніки)</p> <p style="text-align: center;"><u>та</u></p> <p>Курс підвищення кваліфікації/ перепідготовка з конкретного типу ПС, якщо інструктор не проводив підготовку з цього типу згідно Part-147 на протязі двох років з початку роботи в поточній організації Part-147</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: підготовка на тип (теоретичний та практичний елемент) в організації, відмінній від Part-147. Програма/ рівень курсу має бути еквівалентним вимогам Доповнення III Part-66.</p> <p style="text-align: center;"><u>та</u></p> <p>Курс підвищення кваліфікації/ перепідготовка з конкретного типу ПС, якщо інструктор не проводив підготовку з цього типу згідно Part-147 на протязі двох років з початку роботи в поточній організації Part-147</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: спеціалізована підготовка, (наприклад, з гідравлічної системи) з конкретного типу повітряного судна. Програма/ рівень повинна відповідати принаймні Доповненню III Part-66.</p> <p style="text-align: center;"><u>та</u></p> <p>Курс підвищення кваліфікації/ перепідготовка з конкретного типу ПС, якщо інструктор не проводив підготовку з цього типу згідно Part-147 на протязі двох років з початку роботи в поточній організації Part-147.</p>	<p>* Для уникнення конфлікту інтересів, екзаменування Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамену</p>
Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права*</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор, і у відповідності до процедури МТОЕ</p>	<p>* Коли обов'язкове пред'явлення такого сертифікату компетентному органу необхідно продемонструвати, що сертифікат прийнятний для компетентного органу, особливо якщо сертифікат був виданий в іншій країні.</p>

Таблиця 5 (1/2)

Продовження додатка 1

Підготовка на тип – інструктори теоретичного елементу - продовження		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
	та прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.	
Інші знання	Рівень* володіння англійською мовою, необхідний для технічного обслуговування повітряного судна, згідно вимог організацій Part-147 (міжнародні вимоги до підготовки); та - Документоване ознайомлення із спеціальними процедурами та вимогами до підготовки (наприклад, організація курсів, відвідування, тощо), як описано в Керівництві організації з підготовки до технічного обслуговування (МТОЕ) та - підготовка до конкретних методів навчання або навчально-тренувальних пристроїв (наприклад, симулятори, тренажери, тощо)	* рівень володіння англійською мовою визначається: - варіант 1: діючим сертифікатом про мінімальний рівень володіння мовою B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) або еквіваленту ** або - варіант 2: оцінкою, проведеною та задокументованою керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор і у відповідності до процедур МТОЕ. Оцінювання повинне підтвердити навички, що відповідають мініальному рівневі B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) або еквіваленту** та прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки. ** еквіваленти рівня B1 згідно CEFR представлені в Додатку 3 до цієї Процедури
Досвід за фахом	- три роки відповідного досвіду, включаючи один рік досвіду на відповідному типі* повітряного судна. Досвід має стосуватися елементів, що викладаються, в умовах цивільної авіації або прийнятного еквіваленту (технічне обслуговування, інжиніринг, проектування, тощо)	* не стосується нових типів сертифікованих повітряних суден. В таких випадках слід зв'язатися з компетентним органом.

Таблиця 5 (2/2)

Продовження додатка 1

Підготовка на тип – інструктори практичного елементу		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	<p>- варіант 1: Сертифікати визнання* (підготовка + екзамнування + оцінювання практичних навичок), видані організацією Part-147 після успішного проходження підготовки на тип (рівень 3), включаючи теоретичний та практичний елементи. У сертифікаті визнання повинна бути зазначена категорія, що відповідає спеціальності інструктора (наприклад, B2 для інструктора з авіоніки)</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>Курс підвищення кваліфікації/ перепідготовка з конкретного типу ПС, якщо інструктор не проводив підготовку з цього типу згідно Part-147 на протязі двох років з початку роботи в поточній організації Part-147</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: підготовка на тип (теоретичний та практичний елемент) в організації**, відмінній від Part-147. Програма/ рівень курсу має бути еквівалентним вимогам Доповнення III до Part-66.</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>Курс підвищення кваліфікації/ перепідготовка з конкретного типу ПС, якщо інструктор не проводив підготовку з цього типу згідно Part-147 на протязі двох років з початку роботи в поточній організації Part-147</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: спеціалізована підготовка, (наприклад, гідравлічна система) до конкретного типу повітряного судна. Програма/ рівень повинна відповідати принаймні Доповнення III до Part-66. Обсяг підготовки обмежується відповідною спеціальністю.</p> <p style="text-align: center;">та</p> <p>Курс підвищення кваліфікації/ перепідготовка з конкретного типу ПС, якщо інструктор не проводив підготовку з цього типу згідно Part-147 на протязі двох років з початку роботи в поточній організації Part-147.</p>	<p>* Для уникнення конфлікту інтересів, <u>екзамнування та оцінювання практичних навичок Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права, якщо не будуть прийняті особливі заходи, схвалені інспектором, для забезпечення чесного складання екзамну</u></p> <p>** Для уникнення конфлікту інтересів, <u>екзамнування та оцінювання практичних навичок Part-147 не може проводитися в організації, де інструктор використовує свої права</u></p>
	Педагогічна майстерність	<p>- варіант 1: Сертифікат інструктора, виданий юридичною особою, визнаний місцевою владою і прийнятий компетентним органом країни, де інструктор буде використовувати свої права*</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 2: навчання по «Курсу підготовки інструкторів»</p> <p style="text-align: center;">або</p> <p>- варіант 3: права інструктора практичного елементу (задокументовані) надаються організацією з технічного обслуговування, коли ця частина передається за контрактом</p>

Таблиця 6 (1/2)

Продовження додатка 1

Підготовка на тип – інструктори практичного елементу - продовження		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
	<p>(примітка: однак, організація з підготовки до технічного обслуговування повинна провести та задокументувати адміністративну перевірку компетентності для визначення, як організація з технічного обслуговування оцінює кваліфікацію своїх інструкторів)</p> <p>або</p> <p>- варіант 4: оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор і у відповідності до процедури МТОЕ</p> <p>та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки.</p>	
Інші знання	<p>Рівень* володіння англійською мовою, необхідний для технічного обслуговування повітряного судна, згідно вимог організацій Part-147 (міжнародні вимоги до підготовки);</p> <p>та</p> <p>підготовка за напрямками: Part-66 (базовий), 147 (базовий) і 145 (детальний), процедури керівництва (МТОЕ, інше)</p> <p>та</p> <p>- підготовка до конкретних методів підготовки або навчально-тренувальних пристроїв (наприклад, симулятори, тренажери тощо)</p>	<p>* рівень володіння англійською мовою визначається:</p> <p>- варіант 1: діючим сертифікатом про мінімальний рівень володіння мовою B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) або еквіваленту **</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: оцінкою, проведеною та задокументованою керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як інструктор і у відповідності до процедур МТОЕ. Оцінювання повинне підтвердити навички, що відповідають мініальному рівневі B1 згідно Спільних європейських критеріїв володіння іноземними мовами (CEFR) або еквіваленту**</p> <p>та</p> <p>прийнятна компетентним органом після проведення аудиту на місці в реальних умовах підготовки. ** еквіваленти рівня B1 згідно CEFR представлені в Додатку 3 до цієї Процедури</p>
Досвід за фахом	<p>- варіант 1: три роки відповідного досвіду, включаючи один рік досвіду на відповідному типі* повітряного судна. Досвід має стосуватися елементів, що викладаються, в сфері цивільної авіації або прийнятного еквіваленту (технічне обслуговування, інжиніринг, проектування, тощо)</p> <p>або</p> <p>- варіант 2: три роки досвіду на подібних повітряних судах</p> <p>та</p> <p>Додатковий досвід на конкретному типі ПС, набутий при підготовці на тип, тощо</p>	<p>* не стосується нових типів сертифікованих повітряних суден. В таких випадках слід зв'язатися з компетентним органом.</p>

Таблиця 6 (2/2)

Продовження додатка 1

Підготовка на тип – екзаменатори		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	Екзаменатори рівня знань повинні відповідати тим же критеріям, що діють для інструкторів теоретичної підготовки конкретного елемента (наприклад, екзаменатор з елемента «Навігація» відповідає критеріям щодо інструктора, який викладає дисципліну «Навігація»)	
Педагогічна майстерність	- навчання по «Курсу підготовки екзаменаторів» та - оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як екзаменатор, і у відповідності до процедури МТОЕ)	
Інші знання	Підготовка з проведення екзаменування згідно процедур МТОЕ та стандарт екзамену Part-66	
Досвід за фахом	відсутній	Однак, бажано мати практичний досвід з технічного обслуговування, проектування та виробництва повітряного судна

Таблиця 7

Підготовка на тип – експерти з оцінювання практичних навичок		
Кваліфікація/ досвід	Прийняті засоби відповідності	Примітки/ обмеження
Знання за фахом	Експерти з оцінювання практичних навичок повинні відповідати тим же критеріям, що діють для інструкторів практичної підготовки конкретного елемента (наприклад, екзаменатор системи «Шасі» відповідає критеріям щодо інструктора, який викладає систему «Шасі»)	
Педагогічна майстерність	- навчання по «Курсу підготовки екзаменаторів» та - оцінка, проведена та задокументована керівником підготовки організації, якщо він має відповідну кваліфікацію як екзаменатор, і у відповідності до процедури МТОЕ)	
Інші знання	- Підготовка з проведення оцінювання практичних навичок згідно процедур МТОЕ та - Підготовка до конкретних методів навчання або навчально-тренувальних пристроїв (наприклад, симулятори, тренажери тощо)	
Досвід за фахом	- три роки відповідного досвіду, включаючи один рік досвіду на відповідному типі повітряного судна. Досвід має стосуватися питань оцінки навичок в сфері цивільної авіації або прийнятного еквіваленту, включаючи досвід лінійного та/ або технічного обслуговування в ангарі	

Таблиця 8

Оцінювання підготовки на тип ПС

Ця частина керівництва використовується для демонстрування того, як рівень підготовки на тип ПС відповідає Доповненню III до Part-66.

Якщо організація Part-147 має намір призначити інструкторський/екзаменаторський склад, який має сертифікати про підготовку на конкретний тип згідно Part-147, демонстрація еквівалентності не потрібна.

Якщо організація Part-147 має намір призначити інструкторський/екзаменаторський склад, що не проходив підготовку в організації з підготовки до ТО, яка схвалена згідно вимог Part-147 (і тому немає сертифіката про підготовку на тип ПС згідно Part-147), необхідно оцінити систему якості такої організації, використовуючи контрольний лист:

1. Програма підготовки на тип ПС:

Рівні Програми підготовки на тип ПС повинні бути оцінені на еквівалентність Доповненню III до Part-66 для відповідної дисципліни.

2. Тривалість курсу підготовки на тип ПС:

Необхідно впевнитися, що тривалість курсу відповідає курсу Part-147 для подібного повітряного судна.

3. Постачальник курсу підготовки на тип ПС:

Перевірте постачальника курсу. Якщо можливо, оцініть надійність джерела навчальної документації/ матеріалів.

4. Категорія підготовки на тип ПС:

Слід впевнитися у тому, що персонал з технічного обслуговування ПС завершив підготовку на тип в обсязі національного свідоцтва (наприклад, авіоніка = курс підготовки на тип з авіоніки, а не планера/ силової установки).

5. Теоретична та практична підготовка:

Необхідно впевнитися, що курс охоплює теоретичний і практичний елементи. Якщо підготовка охоплює тільки теоретичний елемент, тоді потрібно окремо оцінити практичну підготовку.

6. Екзаменування:

Необхідно впевнитися у наявності сертифікатів про завершення курсу підготовки та складання відповідних екзаменів.

Необхідно впевнитися в тому, що результати екзаменування як мінімум відповідають вимогам Part-66.

Необхідно перевірити, при її наявності, екзаменаційну документацію та оцінити тестові багатоваріантні питання (кількість питань на годину підготовки, доречність питань).

Продовження додатка 2

Контрольний лист:

	Вимоги	Еквівалент В1	Еквівалент В2
1	Програма підготовки на тип ПС: Чи рівні та зміст програми курсу відповідають додатку 3 Part-66?	Так/ Ні	Так/ Ні
2	Тривалість курсу підготовки на тип ПС: Чи тривалість курсу еквівалентна курсу Part-147 для подібного повітряного судна?	Так/ Ні	Так/ Ні
3	Постачальник курсу підготовки на тип ПС: Перевірте постачальника курсу.	Виробник/ організація з підготовки/ інше	Виробник/ організація з підготовки/ інше
	Перевірте документацію постачальника (якщо можливо, необхідно оцінити надійність джерел документації з підготовки/ матеріалів)	Так/ Ні	Так/ Ні
4	Категорія підготовки на тип ПС: Чи підготовка на тип ПС відповідає обсягу національного свідоцтва (наприклад, авіоніка = курс підготовки з авіоніки, а не планера/ силової установки)?	Так/ Ні/ НВ	Так/ Ні/ НВ
5	Доповнення IV до Part-145 (Доповнення III до Part-66): Чи охоплює підготовка на тип ПС теоретичний та практичний елемент? Примітка: Якщо підготовка охоплює тільки теоретичний елемент, необхідно окремо оцінити практичну підготовку.	Так/ Ні	Так/ Ні
6	Доповнення IV до Part-145 (Доповнення III до Part-66): Чи результати екзаменування складають принаймні 75%?	Так/ Ні	Так/ Ні
7	Доповнення IV до Part-145 (Доповнення III до Part-66): Чи кількість тестових питань на годину підготовки еквівалентна вимогам Part-66, і чи відносяться ці питання до типу ПС?	Так/ Ні	Так/ Ні

Оцінювання рівня володіння англійською мовою

Спільні європейські критерії володіння іноземними мовами, скорочено CEFR, являються системою, що використовується для опису досягнень осіб, які вивчають іноземні мови країн Європи та, все більше і більше, в інших країнах світу. Вони були складені Радою Європи в рамках проекту «Вивчення мови для отримання європейського громадянства» в період між 1989 та 1996 роками. Їх головною метою є забезпечення методики викладання та оцінки знань, застосованих до всіх мов Європи. Із листопада 2001 Резолюція Ради Європи рекомендує використання CEFR для оцінки рівня володіння іноземними мовами. Ця система має шість рівнів (див. нижче)

Рівні

Згідно системи CEFR особи, що вивчають іноземну мову, розподіляються на три групи, котрі в свою чергу можуть бути розбиті на шість рівнів.

A Базовий

A1 Рівень виживання або початковий

A2 Допороговий рівень або елементарне володіння

B Вільний

B1 Пороговий рівень або нижче середнього

B2 Середній рівень

C Професіональне володіння

C1 Рівень професіонального володіння або вище середнього

C2 Досконалий або продвинутий

Критерії CEFR описують, що повинна вміти особа, яка вивчає іноземну мову, при читанні, аудіюванні, говорінні та письмі на кожному рівні:

Рівень	Опис
A1	Розумію і можу вживати в мові знайомі фрази і вирази, необхідні для виконання конкретних завдань. Можу представитися/представити інших, задавати/відповідати на питання про місце проживання, знайомих, майно. Можу брати участь у нескладному розмові, якщо співрозмовник говорить повільно й чітко і готовий надати допомогу.
A2	Розумію окремі речення і вирази, що часто зустрічаються, зв'язані з основними сферами життя (наприклад, основні відомості про себе і членів своєї сім'ї, покупках, влаштуванні на роботу і т.п.). Можу виконати завдання, пов'язані з простим обміном інформації на знайомі чи побутові теми. У простих виразах можу розповісти про себе, своїх рідних і близьких, описати основні аспекти повсякденного життя.

Продовження додатка 3

Рівень	Опис
B1	Розумію основні ідеї чітких повідомлень, зроблених на літературній мові на різні теми, які типово виникають на роботі, навчанні, дозвіллі, тощо. Вмію спілкуватися в більшості ситуацій, які можуть виникнути під час перебування в країні мови, що вивчається. Можу скласти зв'язне повідомлення на відомі або особливо цікаві для мене теми. Можу описати враження, події, надії, прагнення, викласти і обґрунтувати свою думку і плани на майбутнє.
B2	Розумію загальний зміст складних текстів на абстрактні і конкретні теми, в тому числі вузькоспеціальні тексти. Кажу досить швидко і спонтанно, щоб постійно спілкуватися з носіями мови без особливих труднощів для будь-якої із сторін. Вмію робити чіткі, докладні повідомлення на різні теми і викласти свій погляд на основну проблему, показати перевагу і недоліки різних думок
C1	Розумію об'ємні складні тексти на різну тематику, розпізнаю приховане значення. Кажу спонтанно у швидкому темпі, не відчуваючи труднощів з підбором слів і виразів. Гнучко і ефективно використовую мову для спілкування в науковій та професійній діяльності. Можу створити точне, детальне, добре вибудоване повідомлення на складні теми, демонструючи володіння моделями організації тексту, засобами зв'язку та об'єднанням його елементів.
C2	Розумію практично будь-яке усне або письмове повідомлення, можу скласти зв'язний текст, спираючись на кілька усних та письмових джерел. Кажу спонтанно з високим темпом і високим ступенем точності, підкреслюючи відтінки значень навіть в найскладніших випадках.

Ці дескриптори можуть застосовуватися до будь-якої мови, на якій спілкуються в Європі.

Продовження додатка 3

Рівні самооцінки знань мов згідно CEFR

CEFR	NQF	Кембріджський екзамен	CLES (11 мов)	DCL	IELTS	Академічний PTE	Загальний PTE (раніше) LTE	TOEIC ⁽⁵⁾	UNICert (різні мови)	Versant	ATE	TOEFL (IBT) ⁽⁶⁾
C2	Рівень 3	CAE grade A (з 25.01. 2010 див.[12]/ CPE)	CLES 3	Сертифі- кація IV	IELTS 8.5-9.0	85	Рівень 5	-	UNICert IV	79-80	Рівень 5	>110
C1	Рівень 2	<u>CAE</u>	CLES 3	Сертифі- кація III	IELTS 7.0-8.0	76	Рівень 4	945 і вище балів	UNICert III	69-78	Рівень 4	110-120
B2	Рівень 1	<u>FCE</u>	CLES 3	Сертифі- кація II	IELTS 5.5-6.5	59	Рівень 3	785-945 балів	UNICert II	58-68	Рівень 3	87-109
B1	Рівень почат- ковий 3	<u>PET</u>	CLES 2	Сертифі- кація I	IELTS 4.0-5.0	43	Рівень 2	550-785 балів	UNICert I	47-57	Рівень 2	57-86
A2	Рівень почат- ковий 2	<u>KET</u>				30	Рівень 1	225-550 балів		36-46	Рівень 1	
A1	Рівень почат- ковий 1						Рівень A1	120-225 балів		26-35	Рівень вижи- вання	

Еквівалентність стандартам Північної Америки

В наступній таблиці представлений еквівалент між стандартом CEFR та деякими стандартами Канади і США Стандарти, що порівнюються :

1. CEFR
2. Interagency Language Roundtable Scale (ILR, США)
3. American Council for the Teaching of Foreign Languages Proficiency Guidelines (ACTFL)
4. New Brunswick Oral Proficiency Scale (NB OPS, тільки англійська та французькі мови)
5. Canadian Language Benchmarks (CLB, тільки англійська та французькі мови)
6. Public Service Commission of Canada Second Official Language Proficiency Levels (PSC, тільки англійська та французькі мови)

CEFR	ILR	ACTFL	NB OPS	CLB	PSC
A1	0/0+/1	Novice (Low /Mid/ High)	Немає/0+/1	1/2	A
A2	1+	Intermediate (Low/ Mid/ High)	1+/2	3/4	B
B1	2	Advanced Low	2+	5/6	C
B2	2+	Advanced Mid	3	7/8	
C1	3/3+	Advanced High	3+	9/10	
C2	4	Superior	4	11/12	
	4+/5				

Додаток 4

**Зразок персональної форми на кожного інструктора / екзаменатора
та / або експерта з оцінювання практичних навичок**

Особисті данні:

ПІБ	
Посада	
Дата народження	
Персональний номер	
Номер меж повноважень	
Дата видачі та термін дії меж повноважень	
Продовження дії меж повноважень	

Дисципліни, що викладаються:

Конструкція ПС	
Механічні системи	
Двигун	
Електричні системи	
Авіоніка	

Кваліфікація:

--

Досвід:

Період	Опис

Інформація про отриману підготовку (до початку роботи):

Тип курсів	Опис
Курси підготовки інструкторів/ екзаменаторів	
Курси підготовки на тип	
Інші технічні курси	

Подальша підготовка:

Курси підвищення кваліфікації	
Інші технічні курси	

Сфера діяльності:

Обов'язки	Рейтинг/ категорія	Обмеження (тип ПС)

Дата працевлаштування/ контракту	
Дата закінчення працевлаштування/ контракту (якщо застосовується)	

Додаток 5

Зразок Меж повноважень інструктора/ екзаменатора та / або експерта з оцінювання практичних навичок (TERMS OF REFERENCE)

 <p>Іванов Іван Іванович 02.06.1978, Київ, Україна</p> <p><i>Назва МТО</i> <i>Адреса</i></p> <p>Підпис власника: _____</p> <p>Інструктор теоретичної підготовки Екзаменатор Інструктор практичної підготовки Експерт з оцінювання практичних навичок</p>	<p style="text-align: center;">Повноваження організації з підготовки до технічного обслуговування № TR-001</p> <p style="text-align: center;">Коди: Інструктор теоретичної підготовки – ТІ Екзаменатор – Ех Інструктор практичної підготовки - РІ Експерт з оцінювання практичних навичок - РА</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Назва курсу</th> <th style="width: 15%;">Функція</th> <th style="width: 20%;">Дата видачі повноважень (первинна)</th> <th style="width: 40%;">Категорія/ обмеження (як у п. 1.5 МТОЕ)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Базова підготовка</td> </tr> <tr> <td>Модуль 1</td> <td>ТІ, Ех</td> <td>25.10.2012</td> <td>А, В1, В2/ 1.1, 1.2</td> </tr> <tr> <td>Модуль 6</td> <td>ТІ, Ех</td> <td>25.10.2012</td> <td>А, В1/ 6.1, 6.3</td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: center;">Підготовка на тип ІС</td> </tr> <tr> <td>Boeing 737-600/700/800/900 (CFM56)</td> <td>ТІ, Ех</td> <td>25.10.2012</td> <td>В1, В2/ АТА 22, 23, 24, 31, 33, 34, 46, 77</td> </tr> <tr> <td>Airbus A318/A319/A320/A321(CFM56)</td> <td>ТІ, Ех, РІ, РА</td> <td>28.02.2013</td> <td>В1, В2/ АТА 05-12, 20, 21, 25 – 30, 32, 35, 36, 38, 47, 49, 51-57, 70 -76, 78-80</td> </tr> </tbody> </table> <p>Дата видання (перевидання): 28.02.2013 Термін дії: 28.02.2015</p> <p>Керівник з якості: _____ П. І. Б. (підпис)</p>	Назва курсу	Функція	Дата видачі повноважень (первинна)	Категорія/ обмеження (як у п. 1.5 МТОЕ)	Базова підготовка				Модуль 1	ТІ, Ех	25.10.2012	А, В1, В2/ 1.1, 1.2	Модуль 6	ТІ, Ех	25.10.2012	А, В1/ 6.1, 6.3	Підготовка на тип ІС				Boeing 737-600/700/800/900 (CFM56)	ТІ, Ех	25.10.2012	В1, В2/ АТА 22, 23, 24, 31, 33, 34, 46, 77	Airbus A318/A319/A320/A321(CFM56)	ТІ, Ех, РІ, РА	28.02.2013	В1, В2/ АТА 05-12, 20, 21, 25 – 30, 32, 35, 36, 38, 47, 49, 51-57, 70 -76, 78-80
Назва курсу	Функція	Дата видачі повноважень (первинна)	Категорія/ обмеження (як у п. 1.5 МТОЕ)																										
Базова підготовка																													
Модуль 1	ТІ, Ех	25.10.2012	А, В1, В2/ 1.1, 1.2																										
Модуль 6	ТІ, Ех	25.10.2012	А, В1/ 6.1, 6.3																										
Підготовка на тип ІС																													
Boeing 737-600/700/800/900 (CFM56)	ТІ, Ех	25.10.2012	В1, В2/ АТА 22, 23, 24, 31, 33, 34, 46, 77																										
Airbus A318/A319/A320/A321(CFM56)	ТІ, Ех, РІ, РА	28.02.2013	В1, В2/ АТА 05-12, 20, 21, 25 – 30, 32, 35, 36, 38, 47, 49, 51-57, 70 -76, 78-80																										
<p style="text-align: center;">Умови:</p> <p>Власник цього документу уповноважений Керівником з якості «організації з підготовки до технічного обслуговування» на здійснення підготовки та екзаменування в межах обмежень, визначених в цьому документі.</p> <p>Надання такого уповноваження означає, що власник відповідає вимогам МТОЕ в частині, що стосується.</p> <p style="text-align: center;">Права:</p> <p>Власнику цього документу дозволяється здійснювати підготовку за схваленими курсами підготовки та екзаменування від імені «організації з підготовки до технічного обслуговування» в межах обмежень, визначених в цьому документі.</p>	 <p style="text-align: center;">МЕЖІ ПОВНОВАЖЕНЬ (TERMS OF REFERENCES)</p>																												